

Sygn. akt IV U 170/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2018r. w S.

odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 11 stycznia 2018 r. Nr (...)

w sprawie T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do odsetek

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej T. S. prawo do wypłaty odsetek od 28 lutego 2017r. do 12 listopada 2017r. od należności za okres od 01 lutego 2017r. do 31 października 2017r. stanowiących rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Sygn. akt IV U 170/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) w zw. z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) odmówił T. S. prawa do wypłacenia odsetek od kwoty wyrównania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy wskazał, że Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z 12 października 2017 r. ustalił prawo T. S. do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., lecz nie orzekł o odpowiedzialności ZUS za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia ani odsetek. Ponadto wskazano, że należne wyrównanie za okres od 01.02.2017 r. do 31.10.2017r. wraz ze świadczeniem za miesiąc listopad zostało przekazane w terminie na rachunek bankowy ubezpieczonej.

Odwołanie od tej decyzji złożyła ubezpieczona T. S., wnosząc o przyznanie jej prawa do odsetek (odwołanie k. 1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przepisy prawa i argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wskazano, iż nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach w sprawie o sygnaturze IV U 280/17 z dnia 12 października 2017r. przyznający T. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., wpłynął do Oddziału ZUS w dniu 24 października 2017 r. W dniu 8 listopada 2017 r. powyższe orzeczenie stało się prawomocne, natomiast decyzja organu rentowego wykonująca ten wyrok została wydana już 13 listopada 2017 r. Podkreślić należy, iż informacja Powiatowego Urzędu Pracy w S. o kwotach pobranego zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 24 lutego 2017r. do 30 września 2017 r. wpłynęła do organu rentowego w dniu 20 listopada 2017 r. i powyższe należy uznać za ostatnią okoliczność w sprawie pozwalającą wydać decyzję z dnia 11 stycznia 2018 r. Podkreślono, iż Sąd Okręgowy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia, a wypłata świadczenia będąca wykonaniem prawomocnego wyroku Sądu dokonana została terminowo (odpowiedź na odwołanie k. 3-5 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona T. S. w okresie od 17 czerwca 2012 r. do 31 stycznia 2017 r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy (bezsporne, akta rentowe). W dniu 29 grudnia 2016 r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek ubezpieczony k. 60-61 akt rentowych). Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 17 lutego 2017r. stwierdziła, że T. S. nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie k. 65 akt rentowych). Decyzją z dnia 28 lutego 2017 r. organ rentowy odmówił T. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy podnosząc, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 17 lutego 2017 r. nie stwierdziła niezdolności do pracy (decyzja k. 67 akt rentowych, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS k. 65 akt rentowych).

Rozpoznając odwołanie ubezpieczonej od powyższej decyzji, Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 października 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 280/17 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił T. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiła opinia biegłych lekarzy neurologa i ortopedy, która dała podstawy do ustalenia, że ubezpieczona jest od 1 lutego 2017 r. osobą nadal częściowo niezdolną do pracy, a przewidywany okres trwania tej niezdolności to 31 grudnia 2017 r. Z ustaleń biegłych wynikało, że współistnienie schorzeń z zakresu narządu ruchu oraz neurologii znacznie utrudnia wykonywanie ubezpieczonej pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami (opinia główna wraz z uzupełnieniem k. 9-10 i 21 akt sprawy IV U 280/17). Podstawą tych ustaleń stanowił wynik badania przeprowadzonego w dniu 27 czerwca 2017 r. oraz dokumentacja lekarska ubezpieczonej, która znajdowała się w aktach rentowych (wyrok SO w Siedlcach z dnia 12 października 2017 r. wraz z uzasadnieniem, k. 33 i 35-36v akt sprawy IV U 280/17). Odpis wyroku z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi organu rentowego 24.10.2017 r. (k. 39 akt IV U 280/17), a odpis prawomocnego wyroku dnia 10.11.2017 r. (k. 40 akt IV U 280/17).

Decyzją z 13 listopada 2017 r. organ rentowy wykonując prawomocny wyrok Sądu, przyznał ubezpieczonej T. S. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2017 r., tj. od daty określonej w wyroku sądu do 31 grudnia 2017 r. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 2476,17 zł brutto miesięcznie (decyzja k. 84-85 akt rentowych). Jednocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że zawiesza wypłatę świadczenia. Ubezpieczona została pouczona, iż należność zostanie wypłacona po przedłożeniu zaświadczenia stwierdzającego dochody uzyskane przez ubezpieczoną w w/w okresie.

W dniu 20 listopada 2017 r. ubezpieczona złożyła oświadczenie o niewykonywaniu zatrudnienia oraz niekorzystaniu ze świadczeń z (...) w okresie od 24 lutego 2017 r. do 30 września 2017 r. oraz oświadczenie o przekazywaniu świadczenia na rachunek bankowy wskazany w aktach rentowych (k. 90-91 akt rentowych). W dniu 20 listopada 2017 r. wpłynęło również zaświadczenie z Państwowego Urzędu Pracy w S. o pobranym w w/w okresie zasiłku dla bezrobotnych (k. 92 rentowych).

Decyzją z dnia 24 listopada 2017 r. organ rentowy, dokonał wypłaty świadczenia za okres od 1 lutego 2017 r. do 30 listopada 2017 r. Wskazano, iż należność za okres od 1 lutego 2017 r. do 31 października 2017 r., po dokonaniu stosownych potrąceń, zostanie przekazana na rachunek w banku w kwocie 15053,62 zł, wraz ze świadczeniem należnym za listopad 2017 r. (decyzja k. 87-88 akt rentowych). Należność ta w dniu 30 listopada 2017 r. została ubezpieczonej wypłacona (bezsporne).

Wnioskiem z dnia 22 grudnia 2017 r. T. S. wystąpiła do organu rentowego o wypłatę odsetek za okres od 1 lutego 2017 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 stycznia 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do wypłacenia odsetek (decyzja, k. 94 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie T. S. zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.), jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Z kolei w myśl art. 118 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j.t.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3. Zgodnie z ust. 1a wskazanego przepisu w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wypływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wreszcie w myśl ust. 2 powyższego przepisu jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ustępie 1. Jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy albo datę przedstawienia tych dowodów (art. 118 ust. 3). Zgodnie z ust. 4 powołanego artykułu przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5, który przewiduje, że wypłata świadczenia wynikającego z w/w decyzji następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Organ rentowy rozpoznając wniosek ubezpieczonej z dnia 29 grudnia 2016 r. o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres decyzją z dnia 28 lutego 2017 r. odmówił tego prawa wskazując, iż Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła niezdolności do pracy.

Następnie Sąd Okręgowy w Siedlcach rozpoznając odwołanie T. S. od decyzji z dnia 28 lutego 2017 r. zmienił powyższą decyzję i ustalił ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres opierając się na dowodzie z opinii biegłych sądowych: neurologa i ortopedy, którzy opiniowali na podstawie tych samych dokumentów medycznych, jakimi dysponował organ rentowy. Lekarz orzecznik wydając orzeczenie w dniu 26 stycznia 2017 r. miał możliwość zatem wydania prawidłowego orzeczenia o niezdolności ubezpieczonej do pracy zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami. Błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS skutkuje odpowiedzialnością organu rentowego za zwłokę w wydaniu prawidłowej decyzji. Lekarz orzecznik ZUS, jak i komisja lekarska ZUS, dysponują bardzo szerokim wachlarzem narzędzi dających im możliwość prawidłowego ustalenia - czy i w jakim stopniu ubezpieczony

jest niezdolny do pracy. Nieprawidłowe działanie tych organów, wyrażające się w nietrafnym orzeczeniu o zdolności do pracy jest okolicznością, za którą ZUS ponosi odpowiedzialność skutkującą koniecznością wypłaty odsetek, skoro jedynie z tej przyczyny doszło do opóźnienia w przyznaniu świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21.11.2017 r. III AUa 2017/17), a właśnie w niniejszej sprawie błędne orzeczenia wydali lekarz orzecznik i komisja lekarska, co wynika bezspornie ze sprawy IV U 280/17 Sądu Okręgowego w Siedlcach.

Termin 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji przez organ rentowy liczony od daty badania przez lekarza orzecznika ZUS upłynął organowi rentowemu 25 lutego 2017 r. Komisja lekarska ZUS w dniu 17 lutego 2017 r. również wydała błędne orzeczenie nie adekwatne do stanu zdrowia ubezpieczonej i jej kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego brak w wyroku Sądu orzeczenia o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji nie pozbawia strony możliwości dochodzenia odsetek. Zatem Sąd uznał, że argumentacja organu rentowego zawarta w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie zasługuje na akceptację.

Podsumowując Sąd uznał, że organ rentowy dnia 28 lutego 2017 r. wydał niezgodną z prawem decyzję odmawiającą ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, gdyż ubezpieczona wykazała wszystkie przesłanki świadczenia. Oznacza to, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Przesłanką powstania po stronie organu rentowego obowiązku wypłaty odsetek jest opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia, które nastąpiło z przyczyn leżących po stronie organu rentowego. Taka właśnie sytuacja zachodzi w okolicznościach niniejszej sprawy. W związku z powyższym Sąd przyznał ubezpieczonej prawo do odsetek od dnia 28 lutego 2017 r. tj. od daty wydania nieprawidłowej decyzji przez organ rentowy, gdyż w tej dacie z całą pewnością organ rentowy był w opóźnieniu w wypłacie świadczenia, gdyż termin 30 dni liczony od daty błędnego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS upłynął 25 lutego 2017 r. W ocenie Sądu ostatnią okolicznością niezbędną do wydania prawidłowej decyzji było właśnie orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, gdyż wówczas już istniała możliwość prawidłowego ustalenia stanu zdrowia ubezpieczonej i jej niezdolności do pracy, która to przesłanka była niezbędna do przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odsetki zostały przyznane do 12 listopada 2017 r. tj. do dnia poprzedzającego dzień wykonania przez organ rentowy wyroku Sądu z dnia 12 października 2017 r. Decyzją z dnia 13 listopada 2017 r. bowiem organ rentowy wydał decyzję przyznającą ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Wypłata zaś wyrównania za okres od 1 lutego 2017 r. do 31 października 2017 r. decyzją z dnia 24 listopada 2017 r. była uzasadniona koniecznością złożenia przez ubezpieczoną zaświadczeń o uzyskanych przychodach za okres od 1 lutego 2017 r. W związku z powyższym odsetki od dnia 13.11.2017 r. do dnia wypłaty świadczenia nie zostały przyznane. Odsetki zostały przyznane od należności za okres od 01.02.2017 r. do 31.10.2017 r. przysługujących ubezpieczonej tytułem renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, gdyż termin wypłaty świadczenia został ustalony na 25 dzień każdego miesiąca i organ rentowy dokonując wypłaty tych świadczeń dopiero decyzją z dnia 24.11.2017 r. był w opóźnieniu.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.